

Kariérový poradce / kariérová poradkyně (kód: 75-004-R)

Autorizující orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů:	Pedagogika, učitelství a sociální péče (kód: 75)
Týká se povolání:	Kariérový poradce
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	6

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v platné legislativě v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti	6
Vyhledávání, systematizace a vyhodnocování kariérových informací	6
Uplatňování metod, technik a postupů základní kariérové diagnostiky	7
Vedení poradenského procesu a individuální a skupinové poradenství	7
Používání speciálních komunikačních metod pro kompenzaci příslušného ohrožení, rizika nebo znevýhodnění	6
Vzdělávací aktivity zaměřené na rozvoj dovedností řízení kariéry	6
Nastavení poradenských služeb a spolupráce aktérů v oblasti kariérového poradenství	6
Profesní rozvoj kariérového poradce	6

Platnost standardu

Standard je platný od: 13.07.2022

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněn předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Alespoň 10 pracovních dnů před termínem konání zkoušky doručí uchazeč autorizované osobě své **Profesní portfolio uchazeče** v elektronické podobě, a to na e-mail nebo jiným domluveným způsobem. Autorizovaná osoba při dodržení hodnoticího standardu přizpůsobí konkrétní zadání zkoušky (tj. úkoly, úlohy a otázky) profesnímu zaměření prezentovanému uchazečem v Profesním portfoliu. Profesní portfolio nemusí reprezentovat reálnou profesní historii a zkušenost uchazeče, protože zkoušku může absolvovat i uchazeč bez praxe v oblasti kariérového poradenství. Profesní portfolio uchazeče není předmětem hodnocení u zkoušky.

Povinné součásti Profesního portfolia uchazeče (Nad tento rámec mohou být vloženy i další dokumenty):

- 1) **Strukturovaný životopis a motivační dopis** modelového klienta. Tyto podklady jsou přizpůsobeny volné pracovní pozici inzerované na některém z on-line pracovních portálů v ČR nebo připraveny k zaslání vybranému zaměstnavateli. Přílohou je přesné znění inzerátu volné pracovní pozice nebo odkaz na webové stránky potenciálního zaměstnavatele.
- 2) **Kazuistika modelového klienta**, v rozsahu 3 - 5 normostran v následující struktuře:
 - a) popis situace:
 - Popis situace a okolností poradenského procesu tak, aby byla jasná klientova zakázka.
 - Popis zvolených způsobů navazování účinného poradenského vztahu: např. popis očekávání a případných obav klienta a způsob reakce uchazeče o zkoušku, vč. jasného stanovení vzájemných rolí a zodpovědnosti.
 - b) analýza problému:
 - Popis závěrů uchazeče o zkoušku týkající se situace a okolností poradenského procesu vč. závěrů o tom, co se v poradenském procesu musí stát, aby byla klientova zakázka naplněna.
 - Uvedení cílů, ke kterým chce uchazeč o zkoušku klienta doprovázet.
 - c) reflexe zvoleného přístupu:
 - Popis zvoleného přístupu, včetně metod/y kariérové diagnostiky.
 - Zdůvodnění volby poradenského přístupu, poradenských metod/technik.
 - Popis výsledků poradenského procesu.
 - Reflexe dalších alternativ pro postup poradce v podobných zakázkách.
 - d) závěrečné hodnocení:
 - Vyhodnocení spolupráce a příp. nastínění možností jejího dalšího průběhu.
 - Zpětná vazba klienta.
 - Reflexe uchazeče o zkoušku v roli poradce.

V případě, že se kazuistika bude vztahovat ke skutečnému klientovi, musí být anonymizována.
- 3) **Program skupinového poradenství** v délce 45 minut, obsahující vzdělávací nebo osobnostně rozvojové aktivity, jejichž cílem je podpora klientů ze zvolené cílové skupiny v plánování rozvoje kariévní dráhy. Program bude obsahovat:
 - a) rámec programu (název, stručný popis cílové skupiny, vzdělávací cíle programu formulované v kompetencích účastníků, scénář programu, popis způsobu vyhodnocení programu);
 - b) prezentaci s užitím digitální techniky v případě, že je součástí programu (v případě využití jiné formy než .ppt či adekvátní open source si uchazeč připraví i vlastní prezentační techniku)
 - c) učební text/y v případě, že jsou součástí programu (tzv. handouty),

- d) zadání skupinové nebo samostatné práce (tzv. pracovní listy).

Průběh zkoušky

Uchazeč může po celou dobu přípravy na zkoušku i v době pro vykonání zkoušky používat:

- legislativní normy z oblasti vzdělávání a zaměstnanosti, které za tímto účelem zpřístupní uchazeči o zkoušku autorizovaná osoba,
- vlastní výtisk zaslaného Profesního portfolia uchazeče,
- vlastní didaktické pomůcky a potřeby, pokud uchazeč předpokládá jejich využití v rámci ověřování u zkoušky.

V rámci vymezené doby na vykonání zkoušky probíhá ověřování kompetencí vždy právě jednoho uchazeče. Zkouška je kontinuálním a provázaným procesem, nepřerušovaným ověřováním kompetencí jiného uchazeče.

Zadání zkoušky (úkoly, úlohy, otázky) pro konkrétního uchazeče přizpůsobí autorizovaná osoba zaměření, které vyplývá z Profesního portfolia uchazeče, a to při současném dodržení všech nároků vyplývajících z hodnotícího standardu.

Specifikace kritérií

Kompetence **Orientace v platné legislativě v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti:**

- ad kritérium b): Účelem tohoto kritéria je ověření dovednosti orientovat se v textech legislativních norem. Autorizovaná osoba zadá uchazeči natolik konkrétní otázky, na které bude muset uchazeč vyhledat odpověď v textu legislativní normy. Hodnotí se správnost odpovědi, správnost volby legislativní normy, nalezení příslušného místa v legislativní normě a pohotovost při vyhledávání.

Kompetence **Uplatňování metod, technik a postupů základní kariérové diagnostiky:**

- ad kritérium b): Pro předvedení metody kariérové diagnostiky uchazečem je potřebná součinnost člena komise.

Kompetence **Vedení poradenského procesu a individuální a skupinové poradenství**

- ad kritérium a): Uchazeč v roli kariérového poradce předvede poradenský rozhovor s modelovým klientem (člen zkušební komise) podle zaměření vyplývající z kazuistiky uvedené v Profesním portfoliu. Autorizovaná osoba zakomponuje prostřednictvím modelového klienta do rozhovoru problematiku, kterou bude muset uchazeč vyřešit s využitím legislativy z oblasti vzdělávání nebo zaměstnanosti a srozumitelným způsobem tlumočit klientovi možnosti řešení. Po předvedení rozhovoru provede uchazeč sebereflexi a autorizovaná osoba mu položí doplňující otázky.
- ad kritérium b): Uchazeč obdrží od autorizované osoby strukturovaný životopis a krátký popis aktuální situace modelového klienta; tyto podklady budou zpracované s ohledem na zaměření prezentované uchazečem v Profesním portfoliu. Délka ukázky poradenského rozhovoru bude minimálně 5 minut. Klienta představuje člen zkušební komise. Po skončení rozhovoru položí autorizovaná osoba doplňující otázky se zaměřením na vybrané části a funkcionality NSK a NSP, které nebyly v rozhovoru zmíněny.
- ad kritérium c): Klienta představuje člen zkušební komise.
- ad kritérium d): Klienta představuje člen zkušební komise.
- ad kritérium g): Autorizovaná osoba zadá uchazeči tři modelové kazuistiky tak, aby v nich byly celkově nakombinovány faktory: různý věk, volba SŠ/VOŠ, nezaměstnanost, končící mateřská/rodičovská dovolená, plánovaná změna profese/zaměstnavatele.
- ad kritérium j): Účastníky programu představují členové zkušební komise.

Výklad vybraných pojmů (slouží pouze pro sjednocení pojetí zkoušek u různých autorizovaných osob)

Kariérové informace je soubor informací, které jedinec potřebuje:

- k řízení své kariéry (typicky se jedná o informace o poradenských službách, které jedinec může využít k řízení své kariéry),
- k uplatnění na trhu práce (současná i prognózovaná situace na trhu práce včetně charakteristik jednotlivých povolání a kvalifikačních předpokladů reagujících na proměny trhu práce),
- ke svému učení (typicky se jedná o popis reálně využitelných vzdělávacích příležitostí a příležitostí k učení).

Metody, techniky a postupy kariérové diagnostiky představují souhrnné označení pro teorii podložené činnosti kariérového poradce/kariérové poradkyně, jejichž cílem je zhodnotit aktuální stav nebo posun v kariérovém rozvoji klienta a navrhnout mu možnosti dalšího rozvoje.

Kariérový rozvoj klienta je proces řízení učení, práce, volného času a přechodů mezi nimi s cílem dosáhnout klientem preferované budoucnosti.

Základní dovednost (basic skills) – soubor dovedností, které potřebuje každý dospělý v životě i pro uplatnění na trhu práce. Jedinec vybavený základními dovednostmi umí v každodenním životě používat základní technologie, jako jsou telefony, notebooky, tablety nebo počítače (digitální gramotnost), umí číst, psát a mluvit v rodném jazyce (čtenářská gramotnost) a umí používat čísla a matematiku (matematická gramotnost).

Kariérové vzdělávání – soubor vzdělávacích činností zacílených na získávání a rozvoj dovedností pro řízení kariéry (kariérové kompetence). Soubor těchto činností je plánovaný ve střednědobém horizontu s ohledem na aktuální stav rozvoje dovedností pro řízení kariéry (kariérovým kompetencím) klientů a s respektem k jejich potřebám.

Aktér kariérového poradenství – každý, kdo přímo i zprostředkovaně ovlivňuje služby kariérového poradenství, nebo je poskytuje (instituce i jednotlivci).

Profesní rozvoj kariérového poradce – posun ve znalostech, dovednostech a kompetencích, který vede k dokladovatelnému zkvalitnění poradenské práce i přímé práce poradce s klienty. K profesnímu rozvoji mohou kariéroví poradci využívat vzdělávacích příležitostí, výcviků, supervize, vzájemného učení se např. z profesních sítí, samostudium a další příležitosti k učení na svém pracovišti i mimo ně.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro management a administrativu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd
Úřad práce ČR, generální ředitelství, odbor zaměstnanosti